

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

21 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2020, în cauza penală privind-o pe,

*Murașchina Natalia xxx, născută la xxxx,
originară și domiciliată xxxxxx*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 12.07.2019 – 19.06.2020;

Instanța de apel: 16.07.2020 – 06.10.2020;

Instanța de recurs: 21.12.2020 – 21.06.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 19 iunie 2020, Murașchina Natalia, a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(1) Cod Penal, și în baza acestei Legi i s-a stabilit o pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, ceea ce constituie 25 000 (douăzeci și cinci mii) lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Murașchina Natalia la data de 09 aprilie 2019 aproximativ orele 18:00, având scopul de clarificare a unei situații, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestora, acționând cu intenția directă, îndreptată spre atingerea scopului stabilit, fără consimțământul proprietarului, intenționat a pătruns în curtea casei cet. Antoci A. din mun. Ungheni, str. xxxxxx, unde a inițiat un conflict cu victima și soția acestuia, Antoci I., iar la cerințele ultimilor de a părăsi domiciliul, a refuzat categoric numindu-i cu cuvinte necenzurate, fiind scoasă cu forța din curtea casei de către proprietarul domiciliului.

Acțiunile inculpatei Murașchina Natalia au fost încadrate potrivit art. 179 alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi „pătrunderea sau

rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei”.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către inculpata Murașchina Natalia, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei sentințe de achitare.

În motivarea apelului apelanta a invocat că, consideră sentința primei instanțe neîntemeiată, deoarece la data de 09 aprilie 2019 se afla în fața gospodăriei lui Antoci A. , în legătură cu faptul că fiicei sale i-a fost stricată trotineta de către o nepoată de a lui Antoci A. Astfel, inculpata a menționat că și-a trimis fiica sa xxxxxx să cheme pe cineva pentru a clarifica situația, ea rămânând pe linia porții. Antoci A. ieșise din casă și între ei s-a iscat un conflict. Ea a intrat în ogradă, deoarece acolo se afla fiica sa. Antoci A. o împingea pentru a ieși din ogradă, la care ea se împotriva zicându-i că nu v-a ieși până nu iese și fiica sa. Când fiica sa a ieșit, a ieșit și ea din ogradă. Despre faptele date a declarat și în ședința de judecată, dar nu știe de ce instanța nu le-a menționat în sentință și nu le-a luat în considerație. Nu neagă faptul că a intrat în ograda lui Antoci A., însă consideră că acțiunile sale nu întrunesc elementele componente de infracțiune prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal, deoarece ea nu a pătruns în gospodăria acestuia cu scopul de a viola domiciliul lui, dar a intrat în ogradă, deoarece acolo se afla fiica sa minoră și nu știa că pătrunderea în ogradă constituie o infracțiune.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2020, a fost respins ca nefondat apelul inculpatei și menținută fără modificări sentința primei instanțe.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, motivele invocate de apelantă, precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de condamnare, or, aceasta urma să fie achitată de sub învinuirea adusă în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal, sunt nefondate, or în acest sens se constată că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate.

Totodată, instanța de apel a considerat că aceste afirmații reprezintă opinia subiectivă a părții apărării or, prima instanță în sentința adoptată corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatei Murașchina Natalia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată în cadrul prezentei cauze penale, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4)

Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatei în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpaților a elementelor infracțiunii incriminate.

Subsecvent, instanța de apel a menționat că vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate este confirmată prin cumulul de probe cercetate, ce coroborează între ele și careva divergențe între declarațiile succesivului părții vătămate și probele scrise care ar trezi dubii nu au fost reținute.

Nerecunoașterea vinei de către Murașchina Natalia, a fost apreciată de către instanța de apel ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina garantat de art.66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, or persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărit pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și nu poate fi calificate ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale.

Cu referire la argumentul apelantei precum că nu a cunoscut că nu avea voie să intre în ograda vecinului și că prin acțiunile sale comite o infracțiune, instanța de apel a menționat că, acest fapt nu liberează persoana de răspundere penală, or potrivit prevederilor art. 23 alin.(2) din Constituție, statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Cu referire la individualizarea pedepsei inculpatei, instanța de apel a notat că, potrivit art. 16 Cod penal, infracțiunea prevăzută de art. 179 alin. (1) Cod penal se atribuie la infracțiuni ușoare.

Astfel, instanța de apel a stabilit că Murașchina Natalia la evidența medicilor narcolog și psihiatru nu se află, anterior nu a fost condamnată, se caracterizează din punct de vedere pozitiv. Drept circumstanță atenuantă la stabilirea pedepsei conform art. 76 Cod penal, instanța de fond a luat în considerație comiterea de către Murașchina Natalia pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare, iar careva circumstanțe agravante în baza art. 77 Cod penal, instanța de judecată nu a stabilit, concluzii la care instanța de apel s-a raliat în deplină măsură.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatei, care invocând incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea remiterii cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale recurentul indică următoarele aspecte:

- atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au apreciat și examinat toate circumstanțele cauzei și prin urmare eronat au ajuns la concluzia că inculpata este pasibilă de a fi trasă la răspundere penală în temeiul art. 179 alin. (1) Cod penal;

- instanța de apel în motivarea deciziei, deși menționează că „...analizând declarațiile succesoriului părții vătămate Antoci T. și a martorilor Antoci I. și Ciobanu A. date în cadrul ședințelor de judecată în instanța de fond, consideră că acestea sunt veridice, relatează adevărul, sunt consecvente, consecutive pe tot parcursul procesului, care coroborează cu probele scrise și cercetate în ședința de judecată...” în realitate aceste declarații nu au fost examinate de către instanța de apel, chiar dacă partea apărării a solicitat citarea succesoriului părții vătămate și a martorilor audiați în prima instanță. Sub acest aspect, instanța de apel respins demersul înaintat de către partea apărării;

6. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 1¹ Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință pe marginea recursului declarat, pledând pentru inadmisibilitatea recursului ca fiind vădit neîntemeiat, considerând corecte constatările instanței de apel în partea stabilirii pedepsei.

7. Judecând recursul ordinar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță, recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de

fond și de apel la judecarea cauzei.

După cum rezultă din conținutul recursului declarat în speță, acesta se întemeiază pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul deciziei rezultă că instanța de apel la examinarea cauzei a comis un șir de erori ce fac imposibilă menținerea hotărârii atacate, și anume:

Potrivit art. 24 alin. (3), 101 alin. (1), (4), 314, 315, 336 alin. (3) pct. 6), 384 alin. (3), (4), 419 Cod de procedură penală rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță; procesul-verbal al ședinței de judecată trebuie să cuprindă consemnarea tuturor acțiunilor instanței în ordinea în care ele s-au desfășurat, documentele și alte probe care au fost cercetate în ședința de judecată; instanța de judecată este obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit, sub toate aspectele, probele administrate; părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor, instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură; sentința instanței de judecată trebuie să fie legală; instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată; fiecare probă urmează să fie apreciată din punctul de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punctul de vedere al coroborării lor.

Astfel, verificând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a

instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal (f.d.166), cum ar fi declarațiile succesului părții vătămate, declarațiile martorilor, procesul-verbal de consemnare a plângerii cetățeanului Antoci A. din 09.04.2019, datele de fapt constatate prin procesul verbal de cercetare la fața locului cu planșa foto din 17.04.2019, obiectul cercetării fiind gospodăria lui Antoci A. , or, aceasta în pofida faptului că în decizia recurată, indică, „Apreciind probele pe cauza penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând concomitent argumentele din rechizitoriu în raport cu probele cercetate în cadrul ședinței de judecată, instanța conchide că, învinuirea adusă inculpatei este întemeiată, acțiunile acesteia just încadrându-le în dispoziția art. 179 alin. (1) Cod penal – violarea de domiciliu, după indicii calificativi - pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei.”, de fapt nu a făcut o analiză a probelor din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor.

În acest context, Colegiul penal lărgit remarcă faptul că, aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Analiza probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv.

Astfel, în opinia Colegiului penal lărgit, de către instanța de apel au fost formulate concluzii formale, fără a fi analizat și cercetat cumulul de probe, care în opinia acuzării confirmă comiterea de către inculpata Murașchina Natalia a infracțiunii prevăzute de art. 179 alin.(1) Cod penal.

Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel s-a redus doar la preluarea concluziilor expuse în sentință de către prima instanță, apreciind că, prima instanță a stabilit corect starea de fapt ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, încadrând just acțiunile inculpatei Murașchina Natalia în baza art. 179 alin.(1) Cod penal.

Obligația instanței de motivare a hotărârii judecătorești, face parte din setul garanțiilor subsecvente procesului echitabil, fapt prin care s-a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6) din art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Pentru a statua asupra acestei concluzii, Colegiul evidențiază într-un prim aspect faptul că principala problemă adusă în discuție pe orice

cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecării în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu. Prin urmare, atunci când unei persoane i se incriminează săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație în acest sens, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune, a fost corect calificată și a fost comisă anume de inculpat. Pentru a conchide asupra celor expuse, probatoriu administrat în cauză urmează a fi apreciat după intima convingere a judecătorului, care trebuie să se bazeze pe prevederile legii procesual-penale și pe analiza coroborată a tuturor probelor sub toate aspectele, complet și obiectiv, însă în speță instanța de apel a preluat poziția primei instanțe fără a face o analiză cumulativă a probatoriului și fără a oferi răspunsuri la toate argumentele expuse împotriva sentinței adoptate.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu dispozițiile legale și nu a dat răspuns alegațiilor de bază invocate de către apelant, care în opinia lor au importanță în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise de către această instanță, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

8. La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererea de apel, nominalizată și în prezenta decizie; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul cuvenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate inculpatei, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de

motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2020, în cauza penală în privința lui *Murașchina Natalia Ion* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată va fi pronunțată la **29 iulie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion